

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Vergadering van 23 februari 2017

Verslag van de deputatie

Bevoegd deputatielid: Luk Lemmens

Telefoon: 03 240 52 65

Agenda nr. 1/4

Handgift historische collectie Agfa-Gevaert. Overeenkomst. Goedkeuring.

Schenking Historische Collectie Agfa-Gevaert

In 2017 sluit Agfa-Gevaert het Varenthof in Mortsel, dat onderdak biedt aan één van de belangrijkste collecties bedrijfserfgoed in Vlaanderen: de Historische Collectie Agfa-Gevaert. Deze omvangrijke bedrijfscollectie vormt een unieke getuigenis van de Belgische fotografie- en ondernemingsgeschiedenis. Om de collectie voor de toekomst te bewaren, drong een herbestemmingstraject zich nu echter op korte termijn op.

De Provincie Antwerpen en het FOMU namen de verantwoordelijkheid hiervoor graag op zich, en samen met Agfa-Gevaert, ETWIE en het ADVN hebben ze het afgelopen jaar naar een oplossing gezocht om dit belangrijk stuk Vlaams en Belgisch industrieel erfgoed te redden, te ontsluiten en in zijn totaliteit in Vlaanderen te houden.

Gezien de omvang van het waarderings- en herbestemmingstraject kon dit echter niet binnen de reguliere werking. De verschillende partijen zijn op vrijwillige basis in dit project gestapt en de Provincie Antwerpen heeft financiering voorzien om dit traject aan te sturen.

De Historische Collectie Agfa-Gevaert is een unieke getuigenis van de Belgische fotogeschiedenis in het algemeen en de geschiedenis van het bedrijf Agfa-Gevaert in het bijzonder en is onmisbaar voor het collectief geheugen inzake innovatie, ondernemerschap en de foto-industrie in Vlaanderen. De collectie vormt een eenheid met verregaande samenhang tussen de verschillende deelcollecties. Het grootste deel van de collectie wordt al sinds drie decennia binnen dezelfde context bewaard. Er is een zeer hoge samenhang zowel op het vlak van historische continuïteit als op het vlak van herkomst.

Op fotografisch vlak zijn er in België geen vergelijkbare collecties. Internationaal bestaat er in Europa geen andere referentiecollectie als het gaat om fotografisch papier. In de VS is er de Messier Reference Collection of Photographic Paper, maar deze legt enkel de focus op fotopapier in Noord-Amerika. Op foto-industrieel vlak zijn er in België of zelfs Europa geen andere vergelijkbare archieven. De documentatie van de verschillende fotopapieren, assortiment, verpakkingen en demonstratie-albums in de collectie van Agfa-Gevaert is uitzonderlijk waardevol.

De collectie is in hoge mate representatief voor thema's zoals de vernederlandsing van het bedrijfsleven, de ontwikkeling en de doorbraak van een economische agenda binnen de Vlaamse beweging en het ontstaan van netwerken van Vlaamsgezinde ondernemers. Lieven Gevaert is immers hét symbool van de vernederlandsing van het Vlaamse bedrijfsleven en de 'founding father' van de economische vleugel van de Vlaamse beweging. Zijn bedrijven waren de

veruitwendigingen van zijn passie voor de fotografie, zijn ondernemerschap en zijn Vlaamse overtuiging.

De collectie geeft ook mooi de evolutie weer van de foto-industrie van louter huisnijverheid tot industrie op wereldschaal. Ze vertelt het verhaal van de democratisering van de fotografie, van het ontstaan van de amateur-, vak- en professionele fotografie en van de fusie van de bedrijven Agfa en Gevaert.

Om het project verder in goede banen te leiden, werd een stuurgroep opgericht die de voortgang van het traject opvolgde en de waardestelling van de historische collectie Agfa-Gevaert uitvoerde.

Agfa-Gevaert NV: Huidige eigenaar van het archief (herbestemming door schenking)

FOMU – Fotomuseum Antwerpen: Projectleider, Kandidaat-bewaarplaats; Expertise fotografie

ETWIE – Expertisecentrum voor Technisch, Wetenschappelijk en Industrieel Erfgoed: Expertise industrieel erfgoed

ADVN vzw – Archief en Onderzoekscentrum voor Vlaamse beweging en nationalisme: Kandidaat-bewaarplaats; Expertise archiefbeheer

Dienst Erfgoed van de Provincie Antwerpen: ondersteunende/adviserende rol (methodiek en traject waardering en selectie, opmaak topstukken decreet, herbestemming, verhuisregistratie)

Dit herbestemmings- en waarderingstraject is het eerste deel van een groter project, dat zich uitrolt over verschillende fases:

1. 2016: Waarderings- en herbestemmingsproject: in kaart brengen waar en hoe het archief kan verdeeld, ondergebracht en verwerkt worden
2. Najaar 2017: verhuis van het archief naar nieuwe bewaarplaats(en)
3. Verwerking van het archief in de nieuwe bewaarplaats

Eind september 2015 werd een intentieverklaring getekend tussen de Provincie Antwerpen, het FOMU en Agfa om de historische collectie in 2017 over te dragen aan de Provincie Antwerpen.

Deze intentieverklaring wordt nu geofficialiseerd met een handgift, we stellen voor om de overeenkomst met betrekking tot deze handgift goed te keuren.

Dit verslag werd door de deputatie goedgekeurd op 2 februari 2017.

De provincieraad van Antwerpen,

Gelet op de intentieverklaring 'Overdracht archief Lieven Gevaert' dd. 30 september 2016;

Op voorstel van de deputatie,

BESLUIT:

Enig artikel:

Goedgekeurd wordt de overeenkomst m.b.t. handgift historische collectie Agfa-Gevaert tussen Agfa-Gevaert NV en de provincie Antwerpen.

Overeenkomst m.b.t. handgift historische collectie Agfa-Gevaert

Tussen

Agfa-Gevaert NV, met ondernemingsnummer 0404.021.727 en maatschappelijke zetel te Septestraat 27, 2640 Mortsels, vertegenwoordigd door CRBA Management

BVBA met als vaste vertegenwoordiger Christian Reinaudo, CEO Agfa-Gevaert NV, hierna 'de schenker' genoemd,

En

De provincie Antwerpen, met ondernemingsnummer 0207.579.725 en maatschappelijke zetel te Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen, vertegenwoordigd door de heer Danny Toelen, provinciegriffier, voor wie optreedt de heer Walter Rycquart, departementshoofd cultuur en de heer Luk Lemmens, gedeputeerde, hierna 'de begiftigde' genoemd,

Wordt overeengekomen als volgt:

1. Voorwerp van de overeenkomst

1.1. Deze overeenkomst heeft tot doel de onderhandse handgift van de volledige, historische collectie (hierna 'de collectie' genoemd) van de schenker aan de begiftigde te regelen. De principes van deze overdracht werden vastgelegd in de intentieovereenkomst tussen Agfa-Gevaert NV en de Provincie Antwerpen d.d. 30 september 2015 (Bijlage 1).

1.2. De schenker maakt bij wijze van handgift de totaliteit van de collectie aan de begiftigde over, die dit aanvaardt.

1.3. De overdracht houdt tevens de overdracht in van alle intellectuele eigendomsrechten die rusten op de in artikel 1.2. bedoelde collectie aan de begiftigde. De overdracht van deze rechten geldt zowel voor intern als extern gebruik en is, voor elke vorm van exploitatie, definitief, wereldwijd en zo breed mogelijk te interpreteren voor zover toegestaan door de toepasselijke wetgeving. Deze overdracht geldt zonder beperking in de tijd. Voor de stukken en archiefbescheiden waarvan de schenker niet beschikt over de intellectuele eigendomsrechten (zoals octrooien, patenten en persoonlijke gegevens binnen de privacy-sfeer), moet de begiftigde voldoen aan de van toepassing zijnde wetgeving.

Artikel 2. Modaliteiten

2.1. De begiftigde zal voor eigen rekening de collectie bewaren als een goede huisvader en dit volgens de regels van een goed erfgoedbeheer.

2.2. De begiftigde zal het nodige doen om de collectie als een geheel te behouden en te beschermen. Hij zal de collectie toegankelijk maken en houden voor onderzoekers, dit alles binnen zijn budgettaire, personele en logistieke mogelijkheden. Bij gebruik van de collectie voor publicatie- of tentoonstellingsinitiatieven zal de begiftigde de naam van de schenker vermelden.

2.3. In functie van wat in 2.1. en 2.2. wordt bepaald, is het de begiftigde toegestaan de materiële omstandigheden waarin de schenking zich bevindt te wijzigen, en de nodige conservatie- of restauratiebehandelingen uit te voeren of te laten uitvoeren, op voorwaarde dat er rekening gehouden wordt met de oorspronkelijke ordening. Alle kosten hieraan verbonden zijn ten laste van de begiftigde.

2.4. De bestaande bruikleenovereenkomsten en overeenkomsten tot bewaargeving opgesteld door de schenker, wil de begiftigde voorlopig overnemen en verderzetten.

2.5. De begiftigde zal de schenker toegang verlenen ter raadpleging van de collectie. De schenker zal ook delen van de collectie in bruikleen kunnen nemen

volgens de gangbare bruikleenprocedures. Per project zal een selectie van het materiaal dat men wenst in bruikleen te nemen, in samenwerking met een werknemer van het FOMU maximaal drie dagen in beslag nemen.

2.6. De schenker erkent dat in geval van rechtsopvolging of overdracht van bevoegdheden van de begiftigde, de eigendom van de collectie mee overgaat. De rechtsopvolger van begiftigde is in dat geval gebonden aan de afspraken van de intentieovereenkomst met de schenker en de bepalingen van deze overeenkomst.

Artikel 3. Toepasselijk recht en bevoegde rechtbanken

3.1. Het Belgische recht is van toepassing op deze overeenkomst.

3.2. Partijen bevestigen te goeder trouw te hebben gehandeld bij het onderhandelen en opstellen van huidige overeenkomst, en bevestigen hetzelfde principe te willen respecteren bij de uitvoering ervan.

3.3. Indien één van de bepalingen van huidige overeenkomst geheel of gedeeltelijk nietig is of zou worden, zal dit geen invloed hebben op de geldigheid van de andere bepalingen. Partijen zijn in de mate van het mogelijke, volgens hun loyaliteit en overtuiging, ertoe gehouden de ongeldige bepalingen te vervangen door een equivalente bepaling die beantwoordt aan de algemene geest van de overeenkomst.

3.4. Partijen zullen alles in het werk stellen om eventuele geschillen in der minne te regelen. Als er geen oplossing wordt gevonden, zijn enkel de bevoegde rechtbanken van Antwerpen bevoegd om in het geschil uitspraak te doen.

Overeengekomen te Antwerpen op 23 februari 2017, in twee exemplaren waarvan iedere partij erkent één ondertekend exemplaar te hebben ontvangen.

Voor Agfa-Gevaert

Namens Afa-Gevaert NV
CRBA Management BVBA met als vaste vertegenwoordiger Christian Reinaudo
CEO Agfa-Gevaert NV

Voor de provincie Antwerpen

Walter Rycquart, departementshoofd cultuur

Luk Lemmens, gedeputeerde

